



İzmir Katolik Başepiskoposu Metropolitliği

BARIŞMA UMUDU *Başepiskopos'un 2025 Oruç Dönemi Mesajı*

Değerli Kardeşler,

Yakın zamanda, Havari Pavlus'un başının vurulduğu yer olan Tre Fontane Jübile Kilisesi'ni ziyaret etme fırsatım oldu. Burası onun hayatındaki gerçeğin tamamlandığı yerdir: 'Benim için yaşamak Mesih'tir, ölmek kazançtır.' (Flp 1,21). Başka bir ifadeyle, Pavlus için yaşamın anlamı tamamen Mesih'ti ve ölüm, yalnızca bir kazançtı; çünkü ölümlle Mesih'e kavuşulur. Mesih'e duyduğu sevginin bir armağanı olarak yaşadığı fedakârlıkla, O'na yönelik sadakatın en yüce tanıklığını sundu ve bu tanıklık, hakikatin kanıtını içinde barındırır. Tanıklık ise ilan edilen şu gerçeğin kanıtıdır: Çarmıha gerilen Mesih dirildi, O dünyanın Kurtarıcısı'dır. Mesih, Peder Allah'ın her birimize, yeryüzündeki her insana olan sevgisinin en yüce ifadesidir.

Bir tutum olarak umut

Bu yılki Paskalya'ya Hazırlık Dönemi, umudumuzu daha derin bir şekilde yaşamamız için bir lütuf zamanıdır. Hayatın kırılğanlığının, geçiciliğinin ve ölümün bu dünyadaki varoluşumuzun nihai ve son gerçekleri olmadığını bilerek bu süreci yaşayabiliriz. Jübile yılı, kötülüğün ve günahın karanlığını yenen dirilmiş Mesih'in ışığının yolumuzu aydınlattığı bir zaman olmalıdır.

Hepimizin, Mesih'in dünyanın günahını sonsuza dek ortadan kaldıran Allah'ın Kuzusu olduğu gerçeğine dayanan umuda ihtiyacı vardır. Ancak öte yandan, hepimizin Tanrı ile olan yaşamın önünde bir engel teşkil eden günahkâr oluşumuz konusundaki bilinci yenilemeye de ihtiyacımız vardır. Günahın farkında olmak, bağışlanma ihtiyacını hissetmemizi sağlar.

Bazıları hayatın krizlerini yaşamama, karanlıktan geçmeme ve Tanrı'nın kutsallığına daha derinden dokunabilme sevincini yaşamıştır. Kimileri ise yaşamın iniş çıkışlarını, krizleri ve Rab'den uzak olmayı deneyimlemiştir. Günah içindeyken en büyük tehlike, "Artık mükemmel değilim, kurallara uymuyorum, bu yüzden Tanrı artık beni sevmiyor, Tanrı beni istemiyor; o halde benim de artık O'na ihtiyacım yok" diye düşünmektir. Böyle bir düşünceye kapılanlar, genellikle "çocukluk evresi Hristiyanlarıdır"; yani Vaftizlerini yaşamayan, yalnızca isim olarak, kültürel bağlarla ya da etnik aidiyetle Hristiyan kimliği taşıyan kişilerdir. Öte yandan, durumun böyle olmadığını çok iyi bilsek de, bazen kusursuz olduğumuz, kendimizi mükemmel ve diğerlerinden üstün görme yanılsamasının ardına gizleriz.

Bununla birlikte, Kilise'nin öğretisine göre yaşamamak için öne sürdüğümüz tüm sebepler, mutluluğa ulaşmada yetersiz kalır ve Tanrı'ya yakın olmanın önünde engel teşkil eder.

İsteyip istememekten bağımsız olarak, gerçekle yüzleştığımızde ve hakikate baktığımızda, tövbeye ihtiyacımız olduğunu kabul etmemiz gerekir. İsa'nın benzetmesine göre (Lk 15,11-32), Tanrı'dan uzaklaşmanın bizi "domuzların" arasına sürüklediğini görmemiz gerekir; aksi takdirde bu, tecride, birlikteliğin reddine, yalnızlığa ve umutsuzluğa yol açabilir. İncil'i, özellikle de merhametle ilgili benzetmeleri okuduğumuzda, mükemmel olduğumuza dair yanılsamanın bizi ne yaşamın sefaletinden ne de ölümden kurtardığını görebiliriz. Umarım hâlâ, ahlaki ve ruhsal bir salgına yakalandığımızı fark edebilecek ve ancak hayatın gerçeğine, yüreğin bilincine dönerek Tanrı'yla barışabileceğimizi kavrayabilecek durumdayızdır.



İzmir Katolik Başepiskoposu Metropolitliği

Hristiyan geleneğinden gelen sevgili kardeşlerim: Hiç dönüp genç neslin neden Kilise'den uzaklaştığını, kendi arzularına ve dünyanın yönlendirmelerine göre yaşadığını sorguladık mı? Bunun, iman hazinemize gösterdiğimiz salt özenin doğal bir yansıması olduğunu fark ettik mi? Eğer imanımızın bizim için eşsiz bir hazine olduğuna yürekten inansaydık, durum böyle olmazdı; muhtemelen evliliklerimizin hali, insani yaşamımızın durumu bugün çok farklı olurdu.

Hepimiz, ilk doğan kardeşler ve evlat edinilen kardeşler olarak, bizi Evinde bekleyen Baba'nın sevgisini anlamaya muhtacız. Kaybolan Oğul benzetmesindeki şu ayeti dikkatle okuyalım: “Kendisi daha uzaktayken babası onu gördü, ona acıdı, koşup boynuna sarıldı ve onu öptü” (Lk 15,20). Tanrı ancak merhamet dolu olabilir. Her birimize sonsuz bir sevgiyle yaklaşır. Kardeşim, kız kardeşim; Tanrı kendini senin boynuna atacaktır, kabul etsen de etmesen de!

Kendinize şunu sorun: “Geri dönüşüm nasıl olur? Bu mümkün mü? Kalbim Rab'bin bana sunduğu bu çağrıya açık mı?” Evet, olduğum gibi kalmak ve bulunduğum gibi olmak elbette daha kolaydır. Ama her yolculuk, atılan ilk adımla başlar.

Kutsal Yazılar uyarınca Tanrı ile Barışma ¹

Her Hristiyan'ın barışmaya derin bir ihtiyacı vardır, çünkü insan yaşamı cennete ulaşmış mükemmel insanlarınki gibi değildir; nitekim zorlukların, insani zaafaların ve sınırlamaların damgasını vurduğu dünyevi bir yaşamdır.

Barışma, tövbe ile sıkı sıkıya bağlantılıdır (bkz. Mt 3,2; Mk 1,15) ve Eski Antlaşma'da zaten barışma öznesi Yehova'dır. Öte yandan, tamamlayıcı törenler yalnızca barışmanın 'araçlarıydı.' Barışma arzusu bazı Mezmurlar ve Peygamberler'de ifade edilmiştir, ancak Eski Antlaşma bize sadece Yahudi halkının Tanrı'yla barışma arzusunu sunarken; Yeni Antlaşma barışmayı tüm insanlara yayar. Barışma, Tanrı ile gerçek bir ilişkinin kurulmasıdır ve paha biçilmez bir hazinenin bulunmasından bahseden iki benzetmeyle açıklanır: “Tarlada saklı hazine” ve “İnciler arayan tüccar” (bkz. Matta 13,44-46). Barışma, Tanrı'nın ilahi bir girişimi olup, Oğlu aracılığıyla çarımhta kefarete sağlayan ölümüyle bunu gerçekleştirmiştir (bkz. 2Ko. 5,18). İki Eski Antlaşma anlatısı örneğinden, insanlar arası hiçbir ilişkinin tanrısal bilgi ya da inayet olmadan gerçekleşmeyeceği gerçeğini anlayabiliriz: Bunlar, Habil ile Kayın (bkz. Yar 4,10) ve Yusuf ile kardeşleri (bkz. Yar 44,16) arasındaki ilişkidir. Tanrı insanın günahını bilir ve son sözü yalnızca Tanrı söyler. Tüm insanlık tarihinin gidişatına yön veren O'dur. Tanrı'nın nihai eylemi ise bağışlamadır, bu da Yusuf ve kardeşleri arasında olduğu gibi uzlaşmaya götürür.

Çöl kuyusundan kurtulmanın lütfunu tatmış olan Yusuf, kardeşlerini affetme yeteneğine sahiptir (bkz. Yar 45,5.7). “Yusuf'un kardeşlerini bağışlamasının nedeni, onların onun kardeşleri olduğundan ya da kardeşlerinin değişmesinden dolayı değil, kötülüğü iyiliğe dönüştüren Tanrı'nın inayetinden kaynaklanır. Yusuf kardeşlerini, onlar layık olduğu için değil, Tanrı bunu hak kıldığı için bağışlar. Başka bir deyişle, Tanrı'nın bağışlayıcılığı Yusuf'un kardeşlerini bağışlamasının kaynağı, nedenidir.” (M. Holc).

¹ Fransisken kardeşim, Kutsal Kitap profesörü Peder Milan Holc, OFMConv., 2000 Jübile yılında verdiği “Kutsal Kitap'ta Barışma” başlıklı konferansıyla, bu konudaki sözlerim için bana ilham kaynağı oldu.



İzmir Katolik Başepiskoposu Metropolitliği

Tanrı'nın bağışlayıcılığı hususunda Kutsal Yazılar, yapılan haksızlığın giderilmesi için öncelikle iki yoldan bahseder. İlki, etnik, ulusal ya da dini bir grubun hukuk sisteminde görülen yargılama ve cezalandırmadır. Yahudilikte "Misilleme ilkesi" olarak adlandırılan ve suçun neden olduğu zarara karşılık aynı cezanın verildiği bir ilke vardı: "Göze göz, dişe diş" (Çık 21,24-25). Ancak adalet, intikam duygusuna bırakılamaz.

Ceza, ne olursa olsun, sorunun kökenini çözemez; adalet sorununu çözmez. Cezalandırma her ne kadar eğitici olmalıysa da, meseleyi çözümsüz bırakır. Eğer suçluysam, suçlu olarak kalırım ve bundan sonra olabilecek tek şey, gelecekte kötü şeyler yapmamın engellenmesidir. Ancak adalet meselesi eksik kalmaya devam eder.

Kutsal Yazılar, ikinci bir yol olarak İbranice "rîb" kelimesiyle ifade edilen bir çözüm önerir. Rîb ilkesi, "mağdurun yargıca ve başka bir yere girmek yerine; adaletsizliğe sebebiyet veren ve suçladığı kişiyle doğrudan yüzleşmesini öngörür. Bu sayede, yaptığı ya da yapmakta olduğu şeyin yanlış olduğunu ona açıkça söyleyecektir." Peygamber Hoşea (2,4) ve Matta'daki "adağımı orada, sunağın önünde bırak, git, önce kardeşinle barış; sonra gel, adağımı sun." (5,24vd.) ayetleri buna örnektir.

"Rîb'in ulaşmaya çalıştığı amaç, zalime yardım etmektir; suç işleyen, başkasına yaptığı kötülüğü aslında kendisine yaptığının farkında olmalıdır" (M. Holc). Bu, bahsedilen ilkenin tövbe, kurtuluş ve barışmayı amaçladığı anlamına gelir.

İncil'de rîb ilkesini uygulamaya koymanın bir örneğini Zakay'ın hikayesinde görürüz (Lk 19,9); nitekim Zakay, İsa ile karşılaştığında tövbeyi yaşar. "Bu etki, suçlunun önceden engellendiği ya da kısıtlandırıldığı normal bir yargılamadan farklıdır. Rîb, cezadan değil, yeni ve farklı bir yaşam biçiminden doğan adaleti sunar" (M. Holc). Ancak rîb ilkesi işe yaramazsa ve barışma sağlanamazsa, Kutsal Kitap bir yargıcın huzuruna çıkılmasını öğütler (bkz. Lk 12,58).

Tanrı bize sürekli olarak tövbe etme imkânı sunar: "Tanrı insanı ancak rîb ilkesini reddettiğinde; zamanların sonunda yargılayacaktır. Eskatolojik zamanda, artık tövbe ya da barışma imkanı ortadan kalktığında; orada Tanrı yargıç olacaktır. Ancak henüz tarihin içinde olduğumuz sürece, hala hayatta olduğumuz sürece, rîb barışma için bir fırsattır" (M. Holc).

Tanrı'nın merhameti, Tanrı'nın bizi bağışlamaya hazır olduğunu belirttiği sözleri Hristiyan umudunun temelidir. Tanrı bizi önceden bağışlamıştır (bkz. Rom 5,8-10); Tanrı'nın bağışlaması zaten buradadır. "İnsan Tanrı'nın bağışlayıcılığı içinde doğar ve tüm yaşamı bağışlayıcılıkla belirlenir. Tanrı'nın bağışlaması insanın suçluluğundan önce gelir. Ancak günah işlendikten sonra, bağışlama rîb adını verdiğimiz bir süreç içinde gerçekleşir. Burada, bağışlama bedene bürünür diyebiliriz" (M. Holc). Tanrı, Hristiyanları ve din adamlarını daimi olarak O'nun ile barışmak amacıyla rîb teklifini kabul etmeye ve buna tövbe ile karşılık vermeye çağırır. Ciddi bir suç işleyen kişi, yalnızca ceza ile suçluluk duygusundan kurtulamaz, nitekim Tanrı'nın ona verebileceği acil bir kurtuluşa da ihtiyaç duyar.

İsa, Tanrı'nın Oğlu olarak insanları günahkârlıkları konusunda uyarılmış, onları tövbeye çağırmış ve günahkârlara Tanrı'yla barışma imkanı sunmuştur; bunu bir anlamda 'rîb' ilkesi bağlamında düşünebiliriz.



İzmir Katolik Başepiskoposu Metropolitliği

Mesih yargılandı ve ölüme mahkum edildi. Yargıçlar ve yalancı tanıklar bizlerdik, yani halk: Tarihsel zamanında bunu fiilen gerçekleştirenler ve günaha dahil olduğumuz için diğer tüm biz insanlar. Yasa'nın Tekrarı Kitabına göre, bir tanıgın komşusuna karşı yalancı tanıklık ettiği ortaya çıkarsa, aynı cezayı çekecektir (bkz. Yas Tekr 19,16-19). Eğer Mesih tanrısallığı hakkındaki gerçeği açıklamış olsaydı, ceza bizim üzerimize düşecekti, çünkü biz yalancı suçlayıcılar ya da yalancı tanıklarız: "Mesih sessiz kaldı. Eğer konuşmuş olsaydı, bizi mahkum etmiş olacaktı. Tam tersi olacaktı: Artık bir rîb suçlaması olmazdı, sadece bir 'suçlama' olurdu ve bunun sonucu olarak bir ceza verilirdi" (M. Holc).

İsa çarmıhta masum bir adam olarak bir yargı sürecinde mahkum edilerek öldü. "Ancak İsa bu eylemle rîb'den vazgeçmemiştir. Kendi ölümü o anda rîb'dir ve dolayısıyla burada bağışlama ve barışma da vardır. İsa, "Baba, onları bağışla" diyerek bizi bağışladığında Mesih'in ölümü günahımızı ortaya çıkarır; başka bir deyişle, aynı zamanda şöyle der: 'İşte, sizler suçlusunuz.' Suçlusunuz çünkü masum bir insanın ölümünü istediniz. Ancak 'ne yaptıklarımızı bilmedikleri için', suçları için affedilmeye ihtiyaçları vardır" (M. Holc).

Kefaretin Kutsal Kitap'taki kökenleri kurtuluşu anlamamız ve dolayısıyla bize Tanrı'yla barışma imkanı verildiğinin sürekli farkında olmamız için gereklidir. Barışma her birimiz için umut ve gelecek demektir. Ancak Tanrı'yla barışmak ve bu sayede bağışlanmak, aynı zamanda komşularımızla, aile ortamında ya da Hristiyan cemaatinde birlikte yaşadığımız kişilerle de barışmaya yönelik zor bir sorumluluk anlamına gelir. İsa'nın İncil'de günahkârlara verdiği mesaj, İsa'nın da gerçekleştirdiği bir bağışlama mesajıdır, ama aynı zamanda Tanrı'nın sonsuz merhametini hatırlatır ve bu da kişiler arası her ilişki için büyük bir umut kaynağı olabilir.

Bu Oruç Dönemi mesajını bir çağrıyla bitirmeden edemem: Günah İtirafı Sakramenti aracılığıyla Tanrı ile barışın! Bu sakrament, bizde kurtuluşu gerçekleştirir ve bizi, Babamız Tanrı'nın, Mesih'teki kardeşimizin, Kutsal Ruh'taki ışığımızın muazzam iyiliğinin armağanı olan esenlikle buluşturur. Günah itirafı, İlahi Merhamet ışığının yaşamlarımızın gerçeğine nüfuz etmesine olanak tanımak, Tanrı'nın içsel dünyamızı özgürleştirmesine ve bizi Kendi varlığıyla, sevgisiyle doldurmasına izin vermek anlamına gelir.

Yalnızca İlahi Işığa açılan bir kalp, Paskalya'nın ışığıyla dolabilir. Mezarlarımızın kapalı kalmaması ve Dirilmiş Olan'ın yaşamının ruhlarımızı doldurabilmesi için Rab'be dua edelim.

Rab sizi takdis etsin ve size esenliğini versin!

Roma, 23 Mart 2025

+ Mart Kmetec

Martin Kmetec, o.f.m. conv.

İzmir Metropoliti Başepiskoposu